

PLANINA U SRCU ŠUMADIJE KRIJE TAJNE: Ovde su drevni narodi vadili rudu, tu je iskovan prvi srpski dinar na ĆIRILICI

Ostaci antičkog hrama u naselju dokaz su da su ovde metal tražili i Rimljani

Rudna bogatstva Srbije poslednjih godina konstantno privlači strane investitore koji vrše istraživanja i planiraju izgradnju novih rudnika, a upravo to je stručnjake i širu javnost navelo da se prisete i nekih zanimljivosti iz početaka rudarenja u našoj zemlji.

Otuda se iz zaborava ovih dana na videlo probilo podsećanje da u varošici Rudnik kraj Gornjeg Milanovca, na istoimenoj planini, postoji rudnik koji je funkcionisao i 6.000 godina pre nove ere. Ostaci antičkog hrama u naselju dokaz su da su ovde metal tražili i Rimljani. Rudnik je bio kosmopolitski grad u srednjem veku, kada je radila kovnica novca. Na ovom mestu je iskovan prvi srpski dinar sa ćirilčnim pismom, podsetili su istoričari za domaće medije.

Ovaj rudnik je danas privatizovan i dobro radi, ali čak i mnogi Šumadinci ne znaju gde se nalazi. Istraživanja su ukazala na to da su okna u kojima je vađena ruda bila toliko mala da se pretpostavlja s velikom verovatnoćom da su to radili ljudi niskog rasta, nekada zvani "patuljcima".

Tvrde stene su razbijali rudarskim batovima. Vatra je ložena pored stene, da se zagreje, a onda je batovima obijan traženi metal, pa u kožnim torbama izvlačen na površinu i dalje prerađivan, pričali su istraživači naglašavajući da u rudniku najviše ima olova, cinka i bakarne rude, a u znatnim količinama i srebra.

Antički period na Rudniku je u znaku ostataka antičkog hrama otkrivenog još 1865. godine. Tada je pronađena takozvana Septimijeva ploča, postavljena između 193. i 195. godine iznad ulaza u hram posvećen Majci Zemlji, zaštitnici rudnika i rudara.

Natpis na ploči govori o tome da je imperator Cezar Lucije Septimije Sever Pertinaks Avgust obnovio porušeni hram, prenose mediji. Srednji vek na Rudniku je u znaku Đurđa Brankovića, za koga se veruje da je bio jedan od najbogatijih srpskih vladara. Rukovodio je rudničkim rudnicima, a i danas postoji priča da negde u blizini leži njegovo zakopano blago.

Od sredine 13. veka, nakon dolaska nemačkih rudara Sasa, proizvodnja doživljava ubrzani razvoj. Od tada pa do propasti srpske srednjovekovne države, savremenici beleže da je bogatstvo Srbije bilo dobro poznato i naširoko čuveno. Rudnik je postao jedna od najpoznatijih rudarskih i trgovačkih središta srpske države, a pun procvat doživeo je tokom 14. i prve polovine 15. veka.

<https://lepotesrbije.alo.rs/turizam/vesti/147731/p...>

2 / 2

Ovde je postojala kovnica novca koja je najduže funkcionisala tokom srednjeg veka. Počela je da radi dok je ova oblast bila u sastavu države kralja Dragutina. Dinar kralja Dragutina, kovan na **Rudniku**, je prvi srpski dinar sa ćirilicnim natpisom. U **Rudniku** je kovao svoj novac i kralj Vladislav drugi, a posle Stefana Dečanskog i Dušana, kovnica je izrađivala novac župana Nikole Altomanovića, kneza Lazara, despota Stefana.